

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Octóber' 15-öjén, 1824.

Nagy Britannia.

Corfuból így írtak Sept. 6-dikán: —
Itt ma illy hirdetést tétete közönségesse
az Anglus Fő Kormányzó Sir Friderik
Ádám:

„Minekutánna Görögország' Proviso-
riai Országlószeke egy Proklamáció által,
melly a' Konstánczinapolyban lévő Anglus
Consulhoz 's a' több Európai Hatalmas-
ságoknak ugyan ott lévő Consuljaikhoz
intéztetett, illy kinyilatkoztatást hirdette-
tett-ki: — „Mivelhogy külömbkülömb Eu-
rópai hajóknak Patronusaik a' magok ha-
jójkat, seregek, hadi készület és eleség
szállításra a' magok Consuljaik intése el-
len, 's a' magok Fejedelmeiknek ezen Gö-
rög hadakozásra nézve kinyilatkoztatott
neutrálitási princípiumaik általhágásával,
a' Török Országlószeke bérbe adtak, er-
re nézve mind ezek a' hajók, 's ezeknek
embereik, mostantól fogvást többé, úgy,
mint neutrális nemzeteknek hajójik, ne
tartattassanak, hanem mint ellenséges ha-
jók úgy nézettessenek, és mint ilyenek,
a' Görög hajóssereghez tartozó vagy akár
mi Görög fegyveres hatalmasság hajóji ál-
tal, mellyek a' mondott hajókkal szembe
találkoznak, támadtassanak-meg, égette-
senek-fel, vagy pedig embereikkel egye-
temben süllyesztessenek a' tengerbe;“

„És minekutánna ő Nagy Britanniai
Felsője azon neutralitás' jusainak fenntar-
tatására, a' mellynek köteleességeit ő Fel-
sége ezen hadakozás alatt mind ez ideig
's minden részre nézve egyformalag be-
töltötte, 's a' maga' alatvalójának 's a' Jo-

niat népnek, melly különösen az ő Felső-
je oltalma alá adatott, életjek' és keres-
kedések' védelmeztetésére, a' maga Fő
Biztosának megparancsolta; hogy a' meg-
nevezett Provisoriai Országlószekek egy
olly Proklamációnak, melly a' nemzetek'
jusaival, 's minden emberiség' jusaival és
minden kivélt nemzeteknek kereskedési
közösülésekkel illy nagyon ellenkezik,
haladék nélkül lejendő megmásolására,
hívja-meg; —

„És minekutánna a' Joniai Anglus Fő
Biztos a' Görög Provisoriai Országlósze-
k-től a' mondott Proklamációnak megma-
solását kívánta, de a' Görög Provisorai
Országlószekek ezen kívánságnak eleget ten-
ni nem akart — és minekutánna ez a'
nemakarás az ő Nagybritanniai Felsője'
hadi ereje' Fő vezérének illendőképpen
tudtára adatott; —

„Ehez képpent már most ezennel ki-
hirdettetik, hogy az Anglus fő vezér a'
Jóniai Fő Biztostól az Admirálitáshoz kül-
detett útasítások szerént haladék nélkül
mind azoknak a' felfegyverkezett; avvagy
fegyveres embereket vivő hajóknak letartó-
ztatásához vagy elfogattatásához fogat, a'
mellyek Görögország' Provisoriai Orszá-
glószekeinek meghatalmazása által készülték-
fel, avvagy annak hatalmát megismerik;
a' melly útasítások mind addig tellyes erő-
ben fenn fognak állani, míg a' mondott
Proklamáció azon Provisoriai Országló-
szek által tellyesen és egész bizonyosság-
gal meg nem másoltatik, 's míg ezen meg-
másolásról, a' Joniai Fő Biztos által az

Anglus tengeri fő vezér illendőképpen nem tudósítatik. —

„Ezen hirdetés három nyelven, ugyanint anglusul, görögül, és olaszul nyomtattassék ki, bocsát assék közre, 's azon előljárókkal, a' kiket illet, közöltessék. — „Rólt a' Corfui Országló palotában Sept. 6-dikán, 1824, 's a' t.

„Hogy az ezen hirdetésben befoglaltatva lévő rendelkezések munkába vétetődjenek, az ezen (Corfui) kikötőhelyben találtatott két Anglus fregátok a' Moréai öblök felé haladék nélkül elveztek, mellyekhez a' Zantei kikötőhelyben álló líneá hajó is hozzájuk fogja csatolni magát.

Megérkezvén Párisból Londonba az a' hír, hogy a' XVIII-dik Lajos Király halála közelgetne, illy módon nyilatkozattatta ki magát felőlle Sept. 15-kán az Anglus Kurir: —

„Úgy értjük, hogy a' Francia Király egészségi állapotja nagyon félelmesseé vált volna. Ha ezen Királynak utolsó órája eljövendő, őtet mind azoknak bánkodása el fogja a' temető sírhoz kísérni, a' kik politikai tekintetben az ő engesztelési és bölcsen elintézett systemáját, mellyet a' legnehezebb környúlások között követni tudott, megismerték, 's a' kik személyes tekintetben az ő szeretetre méltó karakterét becsülték. Egyéb eránt minden környúlások azt mutatják, hogy Franciaországnak Országlási módján sem a' Kabinétben sem pedig politikájában semmi változás nem fogja magát elé adni. Úgy látszik, hogy a' Ministerekhez bizodalommal van a' Koronaörökös, a' ki mind a' népnök mind az armádanak tellyes szeretetét bírja. Vigasztalással tellyes annak meggondolása is, hogy bár meily rövid idő telt még el a' revolúziótól 's az arrakövetkezett tyrannusi Országlástól fogva mostanig, Franciaország még is tellyes fundamentummal remélhetti azt, hogy ha az Or-

szágló páleza XVIII-dik Lajosnak kezéből az ő Felséges testvér Öcsének kezércszáll, a' békeesség és rend, mellyel az Ország most bír, egy szempillantatig sem fog felbe szakadni. Ezen szerencsés állapotot a' XVIII-dik Lajos, bölcs, mérséklett, és engesztelési Országlásának lehet köszönni.“

A' Britisch-Prez így eszmélkedik ugyan ezen tárggyrol: — „A' Francia Király legkissobb félelem nélkül beszéltget a' maga elközéltett haláláról. Ez a' belső csendes vidámsága, hogy minden szemrehányástól tiszta az ő Felsége' lelkiessmérete. Mi valósággal hiszszük azt, hogy ezen Monárkha olly tulajdonságokkal és virtusókkal ruházott fel mellyek nem mindenkor részeik a' föld' nagyjainak. Gyakran lehetett látni azt, hogy Ministereiknek hibájkért a' Királyoknak kellett felelni, és XVIII-dik Lajos nem egykor tapasztalta ezen igasságtalanságot. De az idő és igasság, tellyes egyenességet fognak ezen Monárkba emlékeztetének előbb vagy hátrább fizetni.

Az idegen Udvaroknál lévő Anglus Követségi személyek között némelly változások estek: Sir Acourt William a' Madridi Udvartól a' Lisbonaihoz, Hill Úr a' Turinitól a' Nápolyihoz, Forster Úr a' Koppenhágaitól a' Sárdinaihoz Wynne Úr a' Würtembergitől a' Daniaihoz és végre Erskinte Úr a' Würtembergaihoz rendeltettek Követeknek.

Négy Anglus Regementek parancsolatot vettek, hogy haladék nélkül erezzenek el Napkeleti India felé.

Perkins nevű nevezetes Mekhánikusról, ki a' gőz' ereje által lejendő agyúzást feltalálta, azt írják, hogy valamely nagy helyet árendált ki, hol ezen új találmányát a' gőz' ereje által való agyúzást mutatgatja. Mint mondják ő ezen találmányt felőbb nagy tökéletességre vitte, annyira, hogy ha szintén éppen annak hitelt

nem adhatni is, hogy egy minútum alatt olly sokszor lehessen löni, de csakugyan elég sokszor lehet, úgy hogy ha ez a valóban rettenetes makhina haszonra találta fordíthatni, a mostani hadakozás módját egészen megváltoztatná.

A Londoni Bankóról illy figyelemre méltó megjegyzéseket olvasunk az ott ki-jövő levelekben. „Ez a véghetetlen nagy-ságú intézet folytában 1000 személyeknek ad munkát a maga fedele alatt, kik a le-folyt hadakozás alatt egy Regimentet for-máltak katonai szolgálat végett „Bankó Önként-vállalkoztjai” nevezet alatt, s a kik között csak Cancellisták 60-on találtat-nak, 300 font Sterling (3000 forint) esz-tendei fizetéssel. Ezeknek csak az a dolga, hogy szüntelenül a kiadandó Bankó-czédulákat írják alá: hanem azt mondják: hogy az újabb Bankó-czédulának kiadattatása-kor meg fog kiméltetni a Bankónak ezen 18 ezer font Sterlingekre telő költsége; mint hogy az új czédulákra makhiná által fog az aláírás felnyomattatni. — A legna-gyobb becsü czédula 1000 font Sterlinges.

Két felettebb nagy munkához fogtak most Londonban. Egygyike ezeknek az az új híd, melly a Tamesis vizin Londonban készítették, a másik pedig egy út, a melly ugyan ezen víz alatt vitetik által.

Orosz Birodalom.

Aug. 25-dikén illy Ucas jött ki az új rekrutázásra nézve: —

„Mi Isten kegyelméből Iső Sándor, Császár és minden oroszok egyedül való Uralkodója sa't. Minthogy szükségesnek találtuk azt, hogy ezen esztendőben rekrutáltassunk a végre, hogy armádánkat és hajós seregeinket tellyes számmal fenntar-tassuk, a hol emberek dolgában fogyat-kozás mutatja magát a miatt, hogy mi szokott módon az öreg katonákat, kik a magok idejeket kiszolgálták, pedig a kiki-

nek száma nagyra telt, valamint szintén azokat is, kik a betegségek s testi gyen-geségeik miatt a további szolgálatra alkalmatlanok lettek, elbocsáttattuk: erre nézve megparancsoljuk, hogy egész birodalmunkban, az azon Ucasunkban találta-tó rendelkezéssel megegygyezőleg, mellyet mi 1818-ban Aug. 26-dikán az Igazgató Senatushoz bocsáttottunk, minden 500 lé-lektől két rekrutát szedéttessenek ki. A birodalomnak, áldassék érte a Mindenható, három esztendő alatt sem-mi rekrutázásra nem volt szüksége, és a mi hűséges és nagyon szeretett alattvalóink, a nélkül, hogy a Státusnak ezen terhe által a magok házi foglalatosságaitól el-vonattattak volna, familiájiknak kebeleik-ben boldogul élhettek azon békességgel, a melly ezen idő alatt szerencsénkre meg nem zavartatott. A Katonai Coloniáknak (plánta-vidékeknek) organizáltatása hatha-tósan segítette azt, hogy a rekrutázás rit-kán legyen szükséges; és az ennek utánna csak hadakozási időkben leszen szükséges, ha azok az Isteni gondviselésnek segedelmével úgy kifejtődhetnek (úgy tökéletesülhetnek); mint a mi cselzásunk kívánnya. Költ Czars-koje-Seloban Aug. 15-dik napján a kegye-lemheli 1824-dik; s a mi Országulásunk-nak 24-dik esztendejében. — Sándor.

A S. Pétersburgi Metropolitához, Se-rophimhoz olly irást bocsáttott Császár Ő Felsége: — „Hogy tudtára adatván, hogy a Metropolitá az Ő 16 pásztori útazásá-ban a Newgoródi tartományban letelepít-tett Katona Coloniákat meglátogatta, ott Istentiszteletet tartott, a Mindenhatótól ezen ifjú Coloniákra áldást kért, s ezeknek ál-landó boldogulásokért az Istennek esede-zett legyen, néki jelenti, hogy Ő Felségé-nek kedves dolga a Metropolitának ezen papi eszelettelét megköszönni, tellyesen meggyőzöttetre lévén affelől, hogy az Is-ten áldása nélkül semmí munka kezdetét nem vehet s nem is folytathaták.“

Francia Ország.

A' Király Sept. 9-dikén elébb S. Cloudban misét halgatván, azután délutáni 3 órakor bement a' Tuillériába, hogy ott testvérének egy paradészobába kitétetett holt testét a' fennálló szokás szerént szentelt vízzel meghintezze. Későbbén ugyan ennek megtételére a' Pair és Követ Kamarák' tagjai is megjelentek a' Tuillériában.

Sept. 18-dikán a' Ministerek tanácsában előlülvén a' Király, ezen tanácsban a' Király' parancsolatjából a' Dauphin (Angoulem Princz) is jelen volt.

Azon közönséges audiencián, melyet a' Király S. Cloudban Sept. 17-dikén adott, a' Párisi három nem Catholicus Consistoriumok is bemutatattak Ő Felségének. — A' Reformatusok Consistoriuma' Elölülőjének Maronnak beszédére így felelt a' Király: — „Uraim! Megilletődött vagyok a' fájdalomnak azon kifejezésére, melyet nékem ezen Consistorium kijelente. Legyetek éppen olly bizonyosok az én oltalmazásom eránt, mint azon Királyé eránt valátok, a' ki töllünk elragadtaték. Minden Francziának egyenlő jusa van az én szeretetemhez, védelmemhez, és jó akaratomhoz.“ — Az Augsburgi Vallás' Consistoriuma Elölülőjéhez elképpen szólott Ő Felsége. — „Meggyőződve vagyok Uraim, affelől, hogy ti is részesek vagytok egész Francia országgal egygyütt azon keserűségben, melly az én szívemet szaggatja. Legyetek bizonyosok Uraim, hogy ti én nálam éppen azon hajlandóságokat fogjátok feltalálni, mint a' mellyekkel a' Király az én bátyám az Augsburgi Vallásúakhoz éppen úgy mint minden Francziákhoz viseltetett. Szerencsésnek tartom magamat ha ennekutánna ellehet mondani, hogy a' XVIII-dik Lajos Uralkodása csak folytattatik.“ — Arra a' beszédre, melyet Cologna Úr az Izraeliták Consistoriuma, nevében a' Királyhoz intézet, tek-

képpen felelt Ő Felsége: — „Köszönöm Uraim, a' ti nékem kinyilatkoztatott gondolkodásaitokat, 's a' melyben véltetek egész Francia ország osztozik. Tartsátok számot oltalmazásomhoz és jó akaratomhoz.

A' meghalt Királynak romladozott testi állapotjáról, melyről közelebbi újságunkban is emlékeztünk, most ezeket említi az Etoile: — „Az a' betegség, melly miatt XVIII-dik Lajosnak meg kellett halni, tulajdonképpen csak az ő több esztendőktől fogva tartott szenvedéseinek következése lett. Az Ő Felsége testének felső fele része a' természettől tökéletesen jól vala alkatva (organizáltatva); fejének és mellének kiformáltatása Herkulesi tekintetet ábrázolt. Hanem alsó tagjainak alkotása nem bírt hasonló tökéletességgel; ezek domború formájuk, lágyak és egy kevésé gyengék voltak mindenkor, de a' melly állapot meg nem akadályoztatta Ő Felségét abban, hogy ifjanton ne járjon, ne lovagoljon, és ne vadászson. Idősödvén azonban, tagjai dagadoztak, meg gyengültek és el erőtlennültek, annyira, hogy Ő Felsége lassanlassan minden mozgásnak neméről lemondani kénytelenített, az egy szekerezési sétalast kivéven. Illy testi állapotban vala Ő Felsége már Angliában midőn Hartwellből eljött, hogy Francia országba vissza térjen. Ezen testi romlottságokhoz járultak Ő Felségének utóbbi esztendeiben a' padágrától és Orbáncztól való gyakori megkörnyékeztetés is, a' melly időtől fogva már előre lehetett látni, hogy Ő Felsége az eloszlattatás' mind ezen okainak nem fog ellent állhatni. Azonban felső tagjainak derék alkatása sokáig szerencsésen küszködött az alsó tagoknak rosz alkatásával. Az Orvosok mindent megrendeltek, a' mit az Ő Felsége' állapota megkívánt, Ő Felsége pedig mind ezeket legnagyobb pontossággal tellyesítette. A' munkás gondoskodásnak az életre

való befolyása soha se volt látható b mint itt, és a' mesterség, a' nélkül, hogy a' Mindenhatónak hatalmát költtsön vegye, többet teljességgel nem tehetne, mint itt tett."

Új Király Ő Felségének tetszett a' maga Országlásának kezdetét kegyelmességi munkával dicsősséggé tenni. Sept. 18-dikán költ rendelése által 50 Francziáknak, kik az ellenséghez szökvén 's hazajok ellen fegyvert viselvén, elfogattatiak 's halálra ítéltettek vala, hasonlóképpen 18 más különbönb féle bűnös és vétkes embereknek, büntetéseiket megkiszébbítette. Ezen utolsók között Frodin nevű, ki a' Berton bűnös társa volt, és Escuyer, ki a' nyomtatási szabadság' általhágásáért ítéltetett vala-meg. Ekképpen tehát valósággal úgy kezdi (így szoll az Etoile), X-dik Károly az Országlást, a' mint XVIII-dik Lajos elvégezte, a' kinek az Országlása béli egyik utolsó cselekedete a' volt, hogy sok szökevényeknek büntetéseket meglágyítani méltóztatott, a' kik Ő Felsége ellen mindnyajan fegyvert hordozni mérészlettek.

Azóla, hogy XVIII-dik Lajos meghalt, Princz Angouleme Dauphin, a' felesége, ki eddig Madámnak neveztetett, Dauphine nevet vévén fel, ennekutánna Mademoiselle a' Berry Herczegné leánya Madame, a' Herczeg Orlean' leánya pedig Mademoiselle de France nevet fognak viselni.

A' Királynál olly nagy volt az első udvarlásan az Udvarlók' száma, hogy 1500 hintót számláltak-meg.

Arról a' nagy sokaságról, a' melly Sept. 16-dikán a' Király' halálának hallására a' Tuilleria felé nyomult, azt írják, hogy 50,000 embereknél többre telt, 's még sem történt semmi szerencsétlenség, csak a' Pont-tournant nevű rostélynál vízfolyaton álló strázsáknál. Ez az a' hely, hol a' XVI-dik Lajos nevét viselő piaczról

a' Tuilleriába bemennek. Itt a' történt, hogy egy rongyos ruhás és tébolyodott elméjűnek, és valami 22 esztendősnék látszó ifjú ember a' strázsákhoz járulván, azokhoz nagyon kiesapongó beszédet intézett, 's a' többek között azt erőssítette, hogy ő az, a' kinek ezen túl országlani kell. A' strázsza Kapitány ezen beszédnek hallására eléállván a' gaz embert el akarta fogatni, hanem ő pisztolyt rántván elé, a' Kapitányra lőtt, a' ki mindazonáltal olly szerencsés volt, hogy a' golyóbis az ő jobb oldala és karja között ment-el. A' Kapitány a' lövést azzal viszonzta, hogy az embernek fején egy vágást ejtett, melly után a' bűnös megadta magát 's fogságra vitetett. Négy pistolyok, egy hogyes-tör, töltések, 's egy bőv gyűszű (övedző) találtattak nálla, mellyben 686 Frankok, 's ezek közt aranyban 640, voltak. Mint későbbre megtudatott Renaudier Viktor a' neve. Nyelvtanítónak adja-ki magát.

Az a' Chasseriau nevű Francia Ágens, kit a' Francia Országlószek a' Columbiai Országlószekhez küldött vala, de a' ki oda be nem bocsátatott, már vissza érkezett Bresthez, hol most Contumaciát tart. — Azt erőssítik az Anglus Újságlevelek, hogy a' Meksikóbéli Országlószek se bocsátotta-bé Samuel Urat, a' ki mint Francia Ágens, oda küldetett vala.

Spanyol Amerika.

Iturbide Ex-Császár, mikor a' Meksikói partokra (mint közelébb költ újságunkban megirtuk) kiszállott, egy Proklamációt adott-ki. Ezen Proklamációt a' Parisi Etoile is kihirdette, de olly megjegyzéssel, hogy ő ezt nem tartja tiszta valódiságnak. — A' Proklamáció ez: —

„Meksikóbéliek! Midőn lábamat partokra kiteszem, titeket azon indító okokból, mellyek engem' arra vettek, hogy Olaszországot elhagyván ismét hozzátok

jöjtek, tudósítanom kell. Reménlem, hogy nem lesztek siketek szavaimra. Ti tudjátok azt, hogy én minden környüllások között minden időben csak a' ti boldogítástólra czélzó leghathatósabb gondoskodó indulatomat követtem. —

„Ma ki kell néktek nyilatkoztatnom azt, hogy minden tapasztalások szerint mellyeket én, az én Európában való tartózkodásom alatt tettem, Spanyolország, melly a' Szent Szövetségnek oltalma alatt van, reátok nézve oda czélok, hogy beneteket ismét a' maga hatalma alá hajtson. Tehát így, kedves polgártársaim! a' ti vesztetekre van a' czélzás. Hanem én a' ti semmivé leendő tétetésteknek szemlélése mellett nem lehetek lágymeleg. —

„Én nem mint Császár, hanem mint Katona, és mint az jelenek-meg ismét köztetek, mint a' kinek java leginkább kívánja a' ti függetlenségteknek megerősítését.“

„Az én első és legfőbb kívánságom oda czélok, hogy a' meghasonlásoknak áühé megfojtattassék, hogy a' házi esendőség, ez a' minden jók közzül a' legbeesesebb jó, megerősítessék, 's hogy néktek olly Országlás adattassék, melly a' közönség' akarataival megegyezzek.“

„Meksikobéliek! rövid idő alatt többet fogtok a' ti igaz és hűséges Augustino-de-Iturbidétoktól hallani.“

Sept. 16-kán még semmi bizonyost nem tudtak Londonban, hogy Iturbidével az ő Soto-la-Marinához lett kiszállása után mi történt; 's hogy megölték-e vagy nem. De későbbre megérkezvén Londonba a' Meksikóban Jul. 31-kén költ tiszti Ujság, ez az ő megölettetését illető bizontalankodásnak egyszerre véget vetett. A' nevezett ujsághan következő tudósítások találtatnak felölle: —

1-ször, A' Tartomány' Congressusának egy levele a' Tamaulipási Státus Fő

Kapitányához Padillából Julius' 18-dik napján. Ennek foglalatja: — „Excellenciás Úr! Azen hírnek hallására, hogy Iturbide egy Anglus hajón Soto-la-Marinához megérkezett, meg parancsolta az itt levő tartományi Congressus, hogy a' közönséges Congressusnak Apr. 28-dikán költ Végzése hajtassék végre. Ezen Végzés által a' törvényeknek oltalma alól kiszorított Iturbide, akár melly titulus és fogás alatt szálljon-ki a' Meksikói Szövetségnek vidékeire. Effelől azért tudósittatik Excellenciád, hogy a' Congressus Végzését beteljesítse, a' melly legkeményebb felelet alatt Excellenciádra bizza, hogy az Iturbide' megölettetésén személyesen jelen legyen, minckutánna neki idő engedtetikarra, hogy mint Keresztyén, úgy halhasson meg.“

2-szor, Egy levél Gen. Garca Fileptől a' hadi Minjsterhez. En Excládnak La-Marinából 17-dikben megírtam, hogy mi módon fogattam-el Iturbidét. A' közönséges Congressusnak Apr. 28-kán költ Végzése szerént szükségesnek ítéltém őtet ezen tartományi Congressus' elejébe állítani. En ma reggel ezen városba megérkeztem, 's már délutáni 3 órakor a' végzés betöltetett, olly félelemből, hogy közönséges szanakozás ne nyilatkoztassa-ki magát. Költ Padillában Jul. 19-kén 1824-ben. —

3-szor, Egy levél, melly által megismerik a' Padillai Elöljárók, hogy Iturbide Jul. 19-kén reggel oda mint fogoly megérkezett, 's még azon napon estve megölettetett. E' mellett azt is kinyilatkoztatják ezek, hogy ők Iturbidének holt testét az ő megölettetése után látták. — Végezetre

4-szer Még egy levél, melly által a' Padillai Parochus megismeri, hogy Iturbide ott valósággal megölettetett.

Galiczia és Lodoméria.

A' Lembergi Ujság Sept. 10-dikén jelent, hogy a' bujdosó sáskák, (gryllus

migratorius, vagy acrydium migratorum), melyek az ideán Beszszarabban, s Moldva és Oláh Országban nagy tájakat elpusztítottak, Gallicziába is eljutottak, és nagy sereg Bukovinában és vele határos Czortkoyi Kerületbe megszállván, a réteket és szántóföldekei egészen ellepték. Nagy szerencse volt, hogy már akkor a gabona ősze volt takarítva, és így abban nagy kárt nem tehettek. — Ezen bűjdosó szárnyas ellenségek az említett helyeken megszolván kissebb csapatokban Lembergnel is megfordultak. Az ő megjelenések annyival ritkább történet, hogy Gallicziában már 20 esztendő óta nem látszottak. Német Országban a leg utolsó pusztítást 1748-ban tették.

B é c s.

Sept. 3od a' Státus-papirosainak közép-árrok:

Státus Köttelező levele 5 p Címal Conv. P. 94 15/16
 Ugyan az 2 1/2 p Címal Sorsvonásos Költésön 1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P. 294 7/8
 Bizonyítás 1821d. Költésről fiért Conv. P.
 Bécs Városi Banko Obligatiók 2 1/2 p Címal 100 for. C. P. 39 5/6 for. V. Czban. 1 Bank Actia 1123 7/10 for. C P. —

Bécsben a' marha húsnak fontja Ezüstben 6, V. Czban 15 xrra határozlatott-meg.

Magyar Ország.

A' Magyar Királyi Universitás egy nevezetes Tudóst, egy igen hasznos Tanítót vesztett-el. Tekintetes Tudós Wuchetich Mátvás Úr, egy időtől fogva hirtelenséggel száraztó betegségben, a' folyó hónap 22-dikén csendesén kimúlt e' világból. E-

zen tudós Férfiú ki a' Magyar Törvénykönyvből a' büntető Törvényeket szorgalmasan össze szedte; a' ki jeles systemában Tanítványinak számára a' Büntető-Törvényt tudósan kidolgozta; ki a' Feudális Törvényt, tanításainak könnyebbitésére, Országunkban első adta ki: valamint e' közre bocsátott munkáival Hazánkfiainak tiszteletét, és haladását méltán megérdemlette, úgy a' külföldön a' Magyar Fő Istolának, melynek igen munkás Tagja volt, nagy hírt szerzett. Különben mint Tanító előbb a' Kassai Kir. Akademiában, utóbb számos esztendőktől fogva a' Pesti Királyi Univerzitasban Tanítványaira nézve igen hasznosan foglalatoskodott, mert vélek a' Tudományokat szelid, és kellemes módjával, nagyon meg tudta kedveltetni: nyájas, baratságos, és egyenes lelkű társalkodásával pedig minden rendűeknél különös kedvet talált, úgy, hogy a' Tudósok rendének nagy tekintetet szerzene. A' hosszabb életre érdemes Férfiú meghalt életének 54-dik esztendejében, és tegnap az Ifjúságnak, és jó Barátinak szomorúságára, szép halotti pompával eltemtetett. (H. T.)

Győrből illy becses tudósítást velt a' Magyar Kurir Sept. 24-dikéről: — „Ezen esztendei Augustusunkat is mint ez előtt, egy jeles Innepe az Ifjúságnak rekeszté bé. Mert a' helybéli Akademia téres palotájában olly nagy számmal szeregeltkegybe a' Hallgatók, hogy az egész sokaságot a' derék Auditorium sem fogadhatná már ölebe; és minokutánna az Ó Cs. Kir. Felsege, dicső, és kellemes példa-képekkel ékesült képe előtt trombita és dob szó között Ns Végh József Úr Beköszöntését, melly ugyan egy díszes magyar ajakhoz illett, el mondotta, s ez hasonló muzsikai köszöntés után, a' reá esett Tudománybéli Állítást helyesen meg mutatta. —

Őtet ezen becses pályán, több Védő Társai szinte egymás között buzgón vetélkedve követték. — Ugyan is el hallgatván, mellyik minemű neki jutott Thesist vitatott: Bresmicszer József ezen Két ágú Kérdést adá elő Folyó Beszédben: Mikép győzhettyük az ellenséget fényesebben: Jótettel-é; vagy Igassággal? — Kovács István ezt: Mi használhat inkább az ifjú kornak: a' Tudomány-c; vagy az Erkölc-s? Alagyás Verseken. — Aszel Lajos emezf: Az Al-Nemnek szükségesebb-e a' jó barát; vagy a' Fényc-sorsnak? folyó Beszédben. — Bresztyenszky Antal Vitézi Verseken e' felől szóllott: Hasznos-e a' Játékszin valamelly Nemzetnek; vagy inkább ártalmas? — Lukács László folyóban azt terjeszté elő: Emberi indulataink hasznunkra szolgálnak-e; vagy kárunkra? — Lippay Sándor Saphicusait a' felől szóra gyönyörködésünkre: Mi viszi előbbre a' Nyelv sorsát: a' Tudományos munkásság-e; vagy a' hathatós Pártfogás? — Schopf Ferdinand folyóban díszesen arról szóllott: Hasznos-e szerelnünk Szülötteinket; vagy háros? — Mendöl István Vitézi versekkel illy kérdést feszegetett: Mi ártott többet az emberi Nemnek: a' véres hadak-e; vagy a' Nagy-ravagyás? — Jósá Rudolf folyó Beszédben ezt hozá előnkbe. A' Hadi érdemek becsesebbek-e; vagy a' Haza belsejébe való tettek? — Udvardy József Vitézi Versek között illy tárgyat ada 'el: Szüléinknek tartozunk-e több halával; vagy Tanítóinknak? — Güttig Károly folyóban ezt fejté meg: Mi vesztegeti meg a' jó Erkölcöt inkább: a' puha élet-e; vagy a' halmazott gőzdagság? — Berzantei Lajos is folyó Beszédével elő lépett, és e' különös kérdést vevé fel: Az Al-sorsnál lakik-e veszedelmesebben a' hízelkedés:

vagy a' fő polczokon? 'S itt a' Befejezést ékes Alagyával Kovács István mondá el. — 'S ekkor ezen ifjú Sereg a' középben, ugyan a' Fels. Cs. Kir. Kép eleibe állván, egy buzgó Magyar hodulást, hangjában is, szavaiban is kijelentő Eneket zengedeze, az egész százakra telte Közönségnek olly nagy részvételével: hogy azt ugyan mindnyájan egy szájjal 's nyelvel hangzanák. — A' sokszor Ellyen! kiáltás pedig mind ennek végével, mind a' tartott Előadások után, tele fülekkel hallatott. Ezek végével a' Fő Igazgató Úr mind az Erdemes, és a' Haza hasznára igazán törekedő Tanítót, Fessel Zsigmond Urat; mind annak illy jeles, és nagyra termelt Tanítványait különös dicséretekkel, és magasztalásokkal tetézte."

Szarvas-marha eladás.

Herczeg Pálffy József Detrekeői Uradalmának részéről köz hírré tétetik, hogy Malaczka Mező-városában jövő October 4, 5, és 6d napjain a' következő feleslegvaló eredeti Sweitzer szarvas-marhák, a' szokott reggeli és delutáni órákon a' többet ígérőknek kész pénzen el fognak adatni; u. m:

136	darab	fejős-tehén,
8	—	három esztendős üsző;
58	—	két esztendős —;
30	—	egy esztendős —;
50	—	idei nyöstén borjú;
12	—	3—5 esztendős bika;
23	—	két esztendős —;
41	—	idei him borjú;
20	—	két esztendős tinó;
2	—	idei tinó.

Meghívattatnak a' venni akarók, hogy a' rendelt napokon nevezett helyen megjelenni ne terheltesselek.